

Ruskon kunta
rusko@rusko.fi

Viite: lausuntopyyntö 18.2.2025

Päällistönmäen asemakaavan laajennus, tarkistettu ehdotus, Rusko

LÄHTÖKOHDAT

Lausuntopyyntö koskee 18.2.2025 päivättyä tarkistettua ehdotusta. Kaavahanke ja sen tavoitteet sekä suunnittelutilanne ovat samat kuin kaavan luonnos- ja ehdotusvaiheissa.

ELY-keskus on antanut kaavasta luonnosvaiheen lausunnon 19.9.2024 ja ehdotusvaiheen lausunnon 20.1.2025. Luonnosvaiheen lausuntoa annettaessa luontoselvitys ei vielä ollut tehtynä. Ehdotusvaiheen lausunnossa ELY-keskus on kiinnittänyt huomiota luonnonsuojeluun ja erityisesti liito-oravan huomioon ottamiseen kaavaratkaisussa.

LAUSUNTO

Luonnonsuojelu

Kaavassa ei ole käsitelty asianmukaisesti liito-orava-asiaa. Luontoselvityksen mukaan sen karttaan 5 rajatut liito-oravalle sopivat metsät tulisi jättää rakentamatta ja niissä tulisi tehdä uusi liito-orava-kartoitus ennen puuston käsittelyä. Tälle alueelle on kuitenkin osoitettu katu eli tarkistetussakin kaavaehdotuksessa alueelle on osoitettu rakentamista. Ehdotuksen vastineen mukaan kolopuut sijoittuvat kaava-alueen ulkopuolelle ja kaavamääräyksiin lisätään tarve uudelle kartoitukselle. ELY-keskus huomauttaa, että lain suojaama lisääntymis- ja levähdyspaikka ei tarkoita pelkkiä kolopuita vaan sen arvioinnissa on otettava huomioon mahdollisten pesäpuiden lisäksi suojapuusto ja kulkuyhteydet em. paikalle. Asian arvioinnissa olisi tässä yhteydessä otettava huomioon myös selvitystä edeltävät havainnot, joista selvitys kirjaa: *Heti selvitysalueen pohjoispuolella on liito-oravan havaintopiste vuodelta 2017 (kartta 5). Havaintotiedoissa kerrotaan, että paikalta löytyi liito-oravan papanoita muutaman haavan tyveltä. On mahdollista, että osa papanahavainnoista on tehty selvitysalueella Ohjaluodontien eteläpuolella, jossa edelleen kasvaa liito-oravalle erinomaisesti sopivaa vanhaa kuusivaltaista metsää (luontotyypikuvio 1).*

Kaavaratkaisun ongelmana on, että kun aluetta ei selvityksen suosituksesta huolimatta jätetä rakentamisen (eli kadun rakentamisen) ulkopuolelle, kaavan toteuttamiskelpoisuutta ei voida varmistaa, sillä täsmentävä selvitys saattaa osoittaa tai vahvistaa tässä olevan lain suojaaman lisääntymis- ja levähdyspaikan (tai paikkoja) tai siihen liittyvän kulkuyhteyden. Täsmentävä selvitys saattaa johtaa siihen, että katua ei voida osoittaa kaavan osoittamasta kohdasta, jolloin jää epäselväksi, voiko katua sijoittaa tälle alueelle. Kohteen luonne olisi tullut arvioida selvityksessä tarkemmin tai osoittaa katu paikkaan, joka liito-oravan suojelun kannalta ei ole ongelmallinen. Lisäksi maankäytön suunnittelussa täytyy tunnistaa laajempi, alueidenkäyttölaista johtuva velvoite ympäristö- ja luontoarvojen huomioon ottamiselle kuin vain luonnonsuojelulain lakisääteisen reunaehdon huomioon ottaminen.

Kaavoittajan vastine uhanalaisten luontotyyppien käsittelystä ei vastaa ELY-keskuksen kaavaehdotuksesta antamaan lausuntoon. ELY-keskuksen lausunnossa ei viitata, etteikö luontotyyppien edustavuuden arviointia olisi tarpeen tehdä ja etteikö se voi vaikuttaa kaavaratkaisujen punnintaan. ELY on lausunnossaan todennut, että mitään erityistä säädöstä tai perusteltua ohjetta ei ole ottaa kaavasunnittelussa huomioon vain sellaiset uhanalaiset luontotyypit, joiden edustavuus on erinomainen tai hyvä. Myöskään viitatussa Tampereen kaupungin ohjeistuksessa ei tällaista ole. Tässä yhteydessä on myös syytä tunnistaa, että pelkkä puustoisuuden säilyttäminen ei takaa metsäluontotyyppien tilan parantumista, vaan tulisi arvioida, onko osalla aluetta tarpeen jättää ne kehittymään luonnontilaisena. Vastaavaa tarkastelua ja tarvittavaa kaavamääräystä luonnontilan parantamiseksi sovitettiin tuoreeltaan Maskussa vireillä olevassa asemakaavassa. Kaavassa on syytä tunnistaa paikat, joissa voidaan, ja on tarve luontoarvojen parantamiseen luonnontilaisuutta vahvistamalla, niin että kaavamääräys selkeästi asian ja tarpeen tunnistaa ja määrää; ts. kaavamääräys voi olla esim. "Alue on säilytettävä luonnontilaisena". Jos ei ole erityistä perustetta tai syytä arvioida VL-2-alueiden virkistyskäyttömahdollisuuksia ja ylläpidon tarpeita toisin, määräys on perusteltua ulottaa kaikille VL-2-alueiden kuvioille, joissa on tunnistettu uhanalaista luontotyyppiä.

Jatkotoimenpiteet

ELY-keskus katsoo, että kaavaa varten on tehtävä tarkempi liito-oravaselvitys ja paikan arviointi, mille vaihtoehtona on kadun siirtäminen muualle ja Ohjaluodontielle osoitetun liittymän jättäminen pois. ELY-keskus huomauttaa, että nyt on otollinen aika liito-oravan arvioinnille maastossa.

VL-2-kaavamääräykseen on tarpeen tehdä edellä selostettu lisäys.

ELY-keskuksella ei ole toimialaltaan muuta lausuttavaa. Tämä lausunto on tehty yhteistyössä luonnonsuojeluyksikön kanssa.

Yksikönpäällikkö

Riikka Elo

Ylitarkastaja

Ulla Riipinen

Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

TIEDOKSI

Sähköpostitse Varsinais-Suomen liitto, Alueellinen vastuumuseo

Tämä asiakirja VARELY/5159/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/5159/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Riipinen Ulla 19.03.2025 12:59

Ratkaisija Elo Riikka 19.03.2025 13:14